

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
TEISĖS GRUPĖ**

IŠVADA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2010 M. RUGPJŪČIO 25 D. NUTARIMO NR. 1239 „DĖL
VALSTYBINĖS REIKŠMĖS PARKŲ NUOSTATŲ IR VALSTYBINĖS REIKŠMĖS
PARKŲ SĄRAŠO PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO
(TOLIAU – NUTARIMO PROJEKTAS)
(TAP NR. 21-1796) (TAIS NR. 21-28315(3))**

Nr. NV-3318

Vilnius

Įvertinę Nutarimo projekto atitiktį Lietuvos Respublikos įstatymams, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimams ir teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Siūlytina Nutarimo projektu nauja redakcija dėstomo Vyriausybės nutarimo preambulėje teikti nuorodas ir į Želdynų įstatymo 2 straipsnio 16 dalį, 18 straipsnio 1 dalį, kurios taip pat yra šio Vyriausybės nutarimo priėmimo teisinis pagrindas, nes jose nustatyta, kad Vyriausybė tvirtina Valstybinės reikšmės parkų sąrašą.

2. Vadovaujantis Želdynų įstatymo 18 straipsnio 2 dalimi, valstybinės reikšmės parkų nuostatuose turėtų būti reglamentuojami *parkų priskyrimo valstybinės reikšmės parkams kriterijai*, o ne parkų atrankos kriterijai. Todėl siekiant teisinio aiškumo ir teisinio reguliavimo nuoseklumo, atitinkamai siūlytina tikslinti Nutarimo projektu siūlomų keisti Valstybinės reikšmės parkų nuostatų (toliau – Nuostatų projektas) 1 punktą ir II skyrių. Be to, siūlytina Nuostatų projekto 1 punkte nevardyti parkų priskyrimo valstybinės reikšmės parkams kriterijų (kad parkai turi turėti ypatingą istorinę, architektūrinę, kultūrinę, mokslinę, estetinę, ekologinę, dendrologinę ir (ar) kraštovaizdžio vertę ir kad turi būti savivaldybės želdynų ir želdinių teritorijose), kaip ne šio punkto reguliavimo dalyko. Pastebėtina, kad šie kriterijai išvardyti Nuostatų projekto 3 punkte.

3. Lieka neaišku, kuo Nuostatų projekto 3 punkte iki dvitaškio nurodyti kai kurie kriterijai skiriasi nuo jo 3.2 papunktyje nurodytų kriterijų, pvz., „turintys ypatingą istorinę vertę“ ir „turintys išliekamąją istorinę vertę“; „turintys ypatingą kultūrinę vertę“ ir „susiję su kultūros įvykiais“ ir kt. Siekiant teisinio aiškumo, šie kriterijai turėtų būti suvienodinti, jei jų turinys sutampa arba aiškiai atskirti vienas nuo kito, kad būtų galima objektyviai įvertinti atitiktį jiems. Pastebėtina, kad Nuostatų projekto 3.2 papunktyje nurodyti kriterijai (kad parkai turi turėti išliekamąją istorinę, stilistinę, meninę vertę arba svarbūs urbanistinei raidai, būti susiję su visuomenės, kultūros ar valstybės įvykiais arba asmenybėmis) sutampa su Želdynų įstatymo 2 straipsnio 4 dalyje nurodytais *istorinio želdyno* kriterijais, todėl siūlytina įvertinti, ar Nuostatų projekto 3.2 papunktyje vietoje

minėtų kriterijų nebūtų tikslinga nurodyti, kad tai turėtų būti istoriniai želdynai. Be to, atsižvelgiant į tai, kad pagal Želdynų įstatymo 2 straipsnio 16 dalį ir 18 straipsnio 1 dalį valstybinės reikšmės parkais laikomi tik įtraukti į Vyriausybės patvirtintą Valstybinės reikšmės parkų sąrašą parkai, Nuostatų projekto 3 punkte po žodžio „priskiriami“ tikslinga būtų įrašyti „įtraukiant į parkų sąrašą“.

4. Tikslintinas Nuostatų projekto 4 punktas, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 16 dalimi, parkų atitiktis Nuostatų projekto 3 punkte nurodytiems kriterijams (turėti ypatingą istorinę, architektūrinę, kultūrinę, mokslinę, estetinę, ekologinę, dendrologinę ir (ar) kraštovaizdžio vertę) taip pat turėtų būti pripažinta ekspertų ir (ar) mokslininkų. Be to, šiame punkte po žodžio „atitiktis“ turėtų būti įrašytas žodis „Nuostatų“.

5. Tikslintinas Nuostatų projekto 6 punktas, nes pagal jo formuluotę lieka neaišku, ar valstybinės reikšmės parkų apsaugą, ar tik juose esančių želdinių apsaugą turėtų organizuoti žemės, kurioje yra šie parkai, valdytojai arba savivaldybės vykdomoji institucija. Vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 10 dalimi, parkuose gali būti ne tik želdinių, bet ir *želdynų statinių ir įrenginių*, todėl tikslinga būtų saugoti, ne tik valstybinės reikšmės parkuose esančius želdinius, bet ir juose esančius želdynų statinius ir įrenginius. Be to, siekiant Nuostatų projekto dėstymo nuoseklumo, šiame punkte vietoje žodžio „želdyno“ siūlytina įrašyti žodį „parko“.

6. Lieka neaišku, kodėl Nuostatų projekto 7 punkte nurodytą savivaldybių vykdomųjų institucijų teisę leisti vykdyti šiame punkte nurodytus darbus ar dalį jų Želdynų įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodytiems asmenims siūloma apriboti nustatant sąlygą „jei žemės, kurioje yra parkai, valdytoja yra savivaldybė“. Vadovaujantis Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 7 punktu, savivaldybių vykdomosios institucijos su privačių želdynų ir želdinių savininkais ir valstybinės žemės valdytojais gali sudaryti sutartis dėl želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros, kuriose galėtų būti nustatytos sąlygos dėl teisės atlikti minėtus darbus ar dalį jų suteikimo Želdynų įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nurodytiems asmenims.

7. Tikslintinas Nuostatų projekto 8 punktas, atsižvelgiant į tai, kad Želdynų įstatymo 9 straipsnio 6 dalyje nustatyta viešųjų atskirųjų želdynų projektavimo tvarka ir etapai, todėl vadovaujantis šia įstatymo nuostata, turėtų būti vykdomas naujų valstybinės reikšmės parkų įrengimo ar esamų valstybinės reikšmės parkų pertvarkymo *projektavimas*, o ne įrengimas ir pertvarkymas (žr. Želdynų įstatymo 9 straipsnio 3 dalį).

8. Tikslintina Nuostatų projekto 9 punkte vartojama sąvoka „parkų želdynai“ atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 1 ir 10 dalimis, parkas yra laikomas želdynu.

9. Nuostatų projekto 10 punkto kontekste pastebėtina, kad vadovaujantis Želdynų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies 2 punktu bei 15 straipsniu, reglamentuojančiais *želdynų* ir želdinių *inventorizavimą ir apskaitą*, turėtų būti vykdoma ne tik valstybinės reikšmės parkų teritorijose esančių želdinių, bet ir šių parkų (vadovaujantis Želdynų įstatymo 2 straipsnio 10 ir 16 dalimis, jie

laikomi želdynais) inventorizavimas bei apskaita. Lieka neaišku, kaip būtų įgyvendintos šios įstatymo nuostatos.

10. Tikslintinas Nuostatų projekto 11 punktas, atsižvelgiant į tai, kad vadovaujantis Želdynų įstatymo 19 ir 20 straipsniais, visuomenė turėtų būti informuojama ir apie valstybinės reikšmės parkų *projektavimą* bei apie šių parkų ir juose esančių želdinių *apskaitos duomenis*.

11. Nuostatų projekto 12 punktas derintinas su Želdynų įstatymo 27 straipsnio 2 ir 3 dalimis, atsižvelgiant į tai, kad pagal šias įstatymo nuostatas želdynų ir želdinių savininkai ir valdytojai, o ne žemės, kurioje yra parkai, valdytojai, turi teisę nustatyti želdynų lankymo sąlygas, apriboti ar uždrausti jų lankymą. Be to, siūlytina patikslinti, kokie renginiai Nuostatų projekto 12 punkto kontekste, būtų laikomi uždaro pobūdžio. Lieka neaišku kodėl visais atvejais, valstybinės reikšmės parke vykstant minėtiems renginiams, siūloma neleisti šių parkų lankyti.

12. Nuostatų projekto 14 punktas derintinas su Želdynų įstatymo 29 straipsnio nuostatomis arba atsisakytina šio punkto kaip perteklinio, nes jis atkartoja Želdynų įstatymo atitinkamas nuostatas (žr. 4 straipsnio 4 dalies 3 punktą, 29 straipsnio 1 dalį).

Teisės grupės patarėja

Dalia Petkevičienė